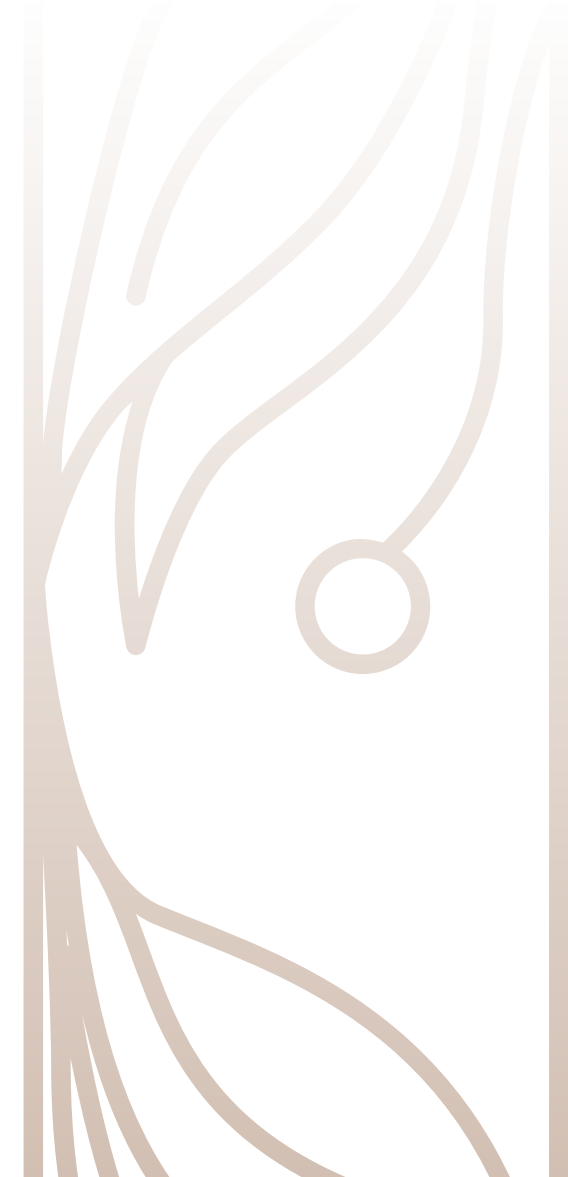

Lesław Dall

Zakopiańscy Ochotnicy 2. Baterii Artylerii wojsk III Powstania Śląskiego

Alfons Karol Lorek (1898–1996)

Urodził się 16 października 1898 roku w Zakopanem, nr domu 305. Był synem Franciszka i Franciszki z d. Targowskiej. Ojciec prowadził zakład kufnierski przy ul. Krupówki, matka była krawcową. Miał pięcioro rodzeństwa: Serafina, Stanisława, Eugeniusza, Antoniego i Marię.

Po ukończeniu Szkoły Ludowej pięcioklasowej męskiej w Zakopanem, w roku szk. 1909/10 uczył się w klasie I w c. k. Gimnazjum w Nowym Targu. Następnie porzucił szkołę i odbył praktykę sklepową, kończąc trzy kursy handlowe.

Do Legionów Polskich zgłosił się 15 marca 1915 r. Służył w 3 kompanii VI batalionu 1 pułku piechoty i skierowany został na front nad Nidą. Już po dwóch miesiącach zwolniony na prośbę matki, z uwagi na wcielenie ojca do armii austriackiej. Jako najstarszy spośród rodzeństwa musiał pomagać matce w utrzymaniu rodziny. Ponownie wstępuje do legionów z końcem grudnia 1916 roku w Krakowie, gdzie do stycznia 1917 r. przebywał w stacji zbornej. Stąd został przydzielony do Zambrowa jako szeregowiec 6 kompanii II batalionu 1 pułku piechoty. Kolejno służył w Modlinie, a od listopada w legionej żandarmerii w Przemyślu. 15 II 1918 r. zostaje aresztowany przez władze austriackie i osadzony w więzieniu „Brygidki” we Lwowie. Po miesiącu zostaje zwolniony i wcielony do 40 pp armii austriackiej, a następnie z grupą byłych legionistów przewieziony na front włoski i wcielony do 90 pp. Po buncie kompanii w Triczesino, złożonej z byłych legionistów, w lipcu 1918 roku zostaje karnie przydzielony do 30 pp i skierowany na front serbski, gdzie służy do końca października 1918 roku. Przy pułku zawiązała się w październiku Rada Żołnierska składająca się wyłącznie z Polaków. Około 200 polskich żołnierzy podjęło decyzję o opuszczeniu pułku i powrocie z pełnym uzbrojeniem do ojczyzny.

Pod Runą Polacy stoczyli krwawą walkę z Austriakami tracąc kilku zabitych i rannych. Po rozbiciu oddziału został aresztowany i oddany pod wojenny Sąd Dywizyjny w Belgradzie. Po ucieczce z aresztu przedostał się do Budapesztu, skąd pociągiem dotarł 10 listopada 1918 r. do Cieszyna.

Już 12 listopada 1918 r., zaraz po przyjeździe do Zakopanego, wstąpił ochotniczo do 12 kompanii 2 Pułku Strzelców Podhalańskich Wojska Polskiego. Awansowany na kaprała pełnił funkcję instruktora kompanii. Na przełomie stycznia i lutego 1919 roku

Alfons Lorek

jego kompania została przeniesiona do Białki na Podhalu do pilnowania granicy polsko-czechosłowackiej. Z Białki odszedł 3 maja 1919 roku z oddziałem marszowym do Krakowa, gdzie wcielono go do Samodzielnego Batalionu Szturmowego i skierowano na front ukraińsko-polski. Walczył pod Gródkiem Jagiellońskim, Stryjem, Stanisławowem, Czastkowem, Sołobudką Dzierżyńską, gdzie w czasie patrolu zwiadowczego dostał się do niewoli ukraińskiej. Po dwóch miesiącach uciekł i zameldował się w dywizji gen. Lucjana Żeligowskiego. Przydzielony do 18 pułku piechoty w Koninie, uznany za niezdolnego do służby frontowej, służył w 4 batalionie wartowniczym w Łodzi. W czasie wojny z Rosją bolszewicką 1920 roku był kometandem eskorty transportów kolejowych węgla z Polski do Austrii, skąd przywożono broń i amunicję z zapasów byłej armii austriackiej. Po zakończeniu wojny zostaje zdemobilizowany 23 marca 1921 r. w stopniu plutonowego i wraca do rodzinnego Zakopanego.

Po wybuchu III Powstania Śląskiego i powstaniu w Zakopanem biura werbunkowego wyjechał 8 maja 1921 r. na Śląsk wraz z grupą ochotników pod dowództwem por. art. Jerzego Lgockiego. Po przekroczeniu granicy polsko-niemieckiej został przydzielony do dwudziałowej 2 Baterii I Dywizjonu artylerii I Dywizji Górnośląskiej Wojsk Powstańczych w grupie operacyjnej „Wschód”, jako komendant taborów. Walczył na szlaku bojowym Ujazd, Lichynia, Zalesie, Sławęcice, Góra Św. Anny. Walkę zakończył w Rudzie Śląskiej. Po zakończeniu działań wojennych i rozwiązaniu baterii został 2 lipca 1921 r. zdemobilizowany w Oświęcimiu. Do Zakopanego wrócił 4 lipca.

Po powrocie do Zakopanego otrzymał na krótko posadę kierownika firmy „Homan”, a po jej likwidacji wyjechał na Śląsk do Sosnowca, gdzie w latach

1922-1925 pracował w Śląskiej Hurtowni Spożywczej. W 1926 roku wyjechał wraz z rodziną do Francji i pracował jako robotnik w fabrykach samochodowych. Był współzałożycielem Towarzystwa Robotniczego Społeczno-Kulturalnego im. Józefa Piłsudskiego w Aüluy soüs Rois Seine et Oise. Do Zakopanego powrócił w 1932 roku i w latach 1934-1950 pracował jako dzierżawca agencji przewozu pocztowego.

W czasie II wojny światowej był aresztowany i więziony przez gestapo w „Palace” od 25 grudnia 1941 do 24 kwietnia 1942 roku.

Po wojnie pracował kolejno w: Pocztowym Urzędzie Przewozowym, Miejskim Przedsiębiorstwie Remontowo-Budowlanym, Zakładzie Eksploatacji Kruszywa, a od 1954 roku aż do przejścia na emeryturę w bazie Państwowej Komunikacji Samochodowej jako starszy majster i kontroler techniczny.

Był członkiem Związku Powstańców Śląskich, Związku Inwalidów Wojennych (PRL) RP, Związku Bojowników o Wolność i Demokrację.

Jako były powstaniec śląski został awansowany do stopnia podporucznika Wojska Polskiego.

Ożenił się w 1924 roku w Krakowie z Marią Michaliną z d. Kolowca (ur. 15 IX 1901). Miał syna Jerzego, urodzonego w 1925 roku w Mysłowicach.

Odnaczone: Krzyżem Ochotniczym 1920 (1921), pamiątkową Odznaką Honorową 2 Baterii Wojsk Powstańczych Górnośląska (1921), Medalem za Wojnę 1918-1921 (1922), Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi (1927), Medalem Niepodległości (25 VII 1933), Krzyżem Legionowym (1932), Brązowym Krzyżem Zasługi (1932), Śląskim Krzyżem Powstańczym (1949), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1967), Medalem Zwycięstwa i Wolności 1945 (1973), Krzyżem Zwycięstwa i Wolności 1918-1921 (1990).

Zmarł 3 listopada 1996 roku w Zakopanem, pochowany został w Kwaterze Legionowej na Nowym Cmentarzu w Zakopanem.

Andrzej Marduła Gał (1899-1942)

Urodził się 25 lutego 1899 roku w Poroninie. Był synem Józefa (1869-1942), stolarza, cenionego za wyrób stylowych mebli i Ludwiny z d. Gut Mostowy (1879-1952). Miał jedenaścioro rodzeństwa, m.in. brata Franciszka (1909-2007), wybitnego lutnika. W domu jego rodziców wielokrotnie zatrzymywał się poeta Jan Kasprówicz z żoną Marusią. Po ukończeniu Szkoły Ludowej 2-klasowej mieszanej w Poroninie pracował, ucząc się zawodu, w stolarni swego ojca.

Po odzyskaniu niepodległości wstąpił ochotniczo do Wojska Polskiego. Od 5 XI 1918 r. służył w 2 pułku strzelców podhalańskich, a następnie od 1919 r. w 4 pułku strzelców podhalańskich. Walczył w czasie wojny polsko-ukraińskiej 1918/1919 i wojny z Rosją bolszewicką w 1920 roku. Po zakończeniu działań wojennych zdemobilizowany wrócił do domu.

Po wybuchu III Powstania Śląskiego i powstaniu w Zakopanem biura werbunkowego wyjechał 8 maja 1921 r. na Śląsk wraz z grupą ochotników pod dowództwem por. art. Jerzego Lgockiego. Po przekroczeniu granicy polsko-niemieckiej został przydzielony do dwudziałowej 2 Baterii I Dywizjonu artylerii I Dywizji Górnośląskiej Wojsk Powstańczych, w grupie operacyjnej „Wschód”. Walczył na szlaku bojowym Ujazd, Lichynia, Zalesie, Sławęcice, Góra Św. Anny. Walkę zakończył w Rudzie Śląskiej. Po zakończeniu działań wojennych i rozwiązaniu baterii został 2 lipca 1921 r. zdemobilizowany w Dworach koło Oświęcimia. Do Zakopanego powrócił 4 lipca.

Po ślubie zamieszkał na stałe w Zakopanem. Zbudował drewniany dom i stolarnię przy ul. Koście-

Andrzej Marduła Gał

liskiej 234 (obecnie ul. Kościeliska 34). Wykonywał głównie stolarkę budowlaną.

Był członkiem Związku Powstańców Śląskich (Legion Śląski, Oddział w Zakopanem) i prorządowego Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem (1930 r.).

W czasie II wojny światowej działał w antyniemieckiej konspiracji wojskowej Związku Walki Zbrojnej w Zakopanem. Aresztowany przez ges-

tapo 19 V 1941 r., więziony był w „Palace” w Zakopanem, a następnie 29 VII 1941 r. wywieziony do KL Auschwitz, gdzie otrzymał nr obozowy 18 855. Zmarł z wycieńczenia 18 sierpnia 1942 r.

Odznaczony: Krzyżem Niepodległości (16 III 1937), Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi (1927), a także pamiątkową Odznaką Honorową z Baterii Wojsk Powstańczych Górnego Śląska (1921).

Ożenił się 18 XI 1925 r. w Zakopanem z Heleną Bachledą Curuś (1892–1953) z domu Gąsienica Sobczak, wdową po Andrzeju. Małżeństwo było bezpotomne.

Jerzy Paweł Rzepecki (1902–1978)

Urodził się 13 września 1902 roku w Podwołczyskach, pow. Skałat, woj. tarnopolskie. Był synem Ignacego († ok. 1916) i Zofii z d. Wilk. Ojciec był urzędnikiem kolejowym we Lwowie. Miał brata Zbigniewa (1901-1972), architekta, uczestnika walk o niepodległość Polski.

W roku szk. 1913/14 uczył się w c. k. Gimnazjum IV we Lwowie (kl. II), a latach 1915–1921 w Prywatnym Gimnazjum Realnym w Zakopanem (kl. IV-VIII), gdzie 11 marca 1922 r. zdał egzamin maturalny.

Przez cały okres nauki w gimnazjum zakopiańskim należał do I Drużyny Harcerzy imienia księcia Józefa Poniatowskiego. Z dniem 19 III 1919 r. został mianowany drużynowym, a następnie od września 1920 do listopada 1921 r. sprawował funkcję przybocznego.

W latach 1918–1921 czterokrotnie ochotniczo zgłaszał się do Wojska Polskiego. Dnia 13 XI 1918 r. wstąpił do pułku artylerii ciężkiej w Krakowie, dwa dni później wyruszył jako kanonier Pociągu Pancernego Nr 5 „Odsiecz I” na front ukraiński, na odsiecz Lwowa. Walczył do 10 II 1919 r., a następnie jako mały, zwolniony z wojska. Cztery miesiące później, 15 VI 1919 r., zgłosił się do I kompanii Grupy Harcer-

Jerzy Paweł Rzepecki

Był czynnym członkiem Związku Powstańców Śląskich Oddział we Lwowie.

Wraz z bratem Zbigniewem należał w latach 20. XX wieku do grupy najlepszych taterników. W Tatrach wspinał się jeszcze przez długie lata po wojnie.

W czasie II wojny światowej był w armii podziemnej. Po wojnie zamieszkał we Wrocławiu i pracował przy odbudowie zabytkowych obiektów na Dolnym Śląsku.

Zmarł 17 marca 1978 roku we Wrocławiu.

skiej 2-giej Dywizji Legionów, walczył na froncie litewsko-białoruskim. We wrześniu 1919 r. zostaje mianowany plutonowym. Po zakończeniu walk zostaje 15 XI 1919 r. ponownie, jako mały, zwolniony z wojska. W 1920 r., w czasie wojny z Rosją bolszewicką i bezpośredniego zagrożenia niepodległości, wstąpił 16 VII 1920 r. do 6 baterii 1 pułku artylerii górskiej w Nowym Targu. Walczył w obronie Warszawy (Grupa Miłosna) i na froncie wołyńskim (Stanisławów-Zasław) jako dowódca plutonu telefonicznego. Zwolniony z wojska 27 X 1920 r.

Po wybuchu III Powstania Śląskiego i powstaniu w Zakopanem biura werbunkowego wyjechał 8 maja 1921 r. na Śląsk wraz z grupą ochotników pod dowództwem por. art. Jerzego Lgockiego. Po przekroczeniu granicy polsko-niemieckiej został przydzielony do dwudziałowej 2 Baterii I Dywizjonu artylerii I Dywizji Górnośląskiej Wojsk Powstańczych Górnego Śląska, w grupie operacyjnej „Wschód” jako dowódca wywiadu. Walczył na szlaku bojowym Ujazd, Lichynia, Zalesie, Sławęcice, Góra Św. Anny. Walkę zakończył w Rudzie Śląskiej. Po zakończeniu działań wojennych i rozwiązaniu baterii został 2 lipca 1921 r. zdemobilizowany w Dworach koło Oświęcimia. Do Zakopanego powrócił 4 lipca.

Przez cały ten czas uzupełniał wykształcenie w zakopiańskim gimnazjum i przechodził z klasy do klasy.

Był oficerem rezerwy WP: podporucznikiem rezerwy piechoty ze starszeństwem 1 X 1931 r., a następnie porucznikiem rezerwy piechoty ze starszeństwem 19 III 1939 r., z przydziałem do 2 pułku strzelców podhalańskich. Studiował na Wydziale Architektonicznym Politechniki Lwowskiej. Dyplom inżyniera architektury uzyskał 13 VI 1933 r. W roku akademickim 1933/34 był młodszym asystentem na Wydziale Architektonicznym Politechniki Lwowskiej. Następnie pracował jako urzędnik kontraktowy w Zarządzie Miejskim we Lwowie.

Odznaczony: Medalem za Wojnę 1918-21, Krzyżem Obrony Lwowa (L.3733), Gwiazdą Przemyśla (L.1030), Odznaką Honorową „Orlęta” (L.7259), Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi (nr 1138), a także pamiątkową Odznaką Honorową 2 Baterii Wojsk Powstańczych Górnego Śląska (1921).

Józef Bochenek

Uczestnicy powstań śląskich opisani w Księdze Pamiątkowej ZBoWiD w Zakopanem prowadzonej przez Henryka Josta.

Józef Bochenek

ur. 27 I 1904 w Zakopanem,
zmarł 4 IX 1979 w Zakopanem.

Instalator, plutonowy WP, bezpartyjny. Uczestnik III Powstania Śląskiego. Odznaczony Krzyżem 2. Bat. Art. Woj. Powstania Górnos Śląskiego, Gwiazdą Górnos Śląską, Krzyżem Śląskim na Wstędze Walecznych i Zasługi, Medalem 50-lecia Powstania Śląskiego, Medalem „Polska Swemu Obrońcy”.
Do ZBoWiD-u wstąpił 10 III 1970.

Władysław Cielecki

ur. 20 V 1904 w Zakopanem,
zmarł 1988 w Zakopanem.

Podporucznik, członek ZSL. Żołnierz III Powstania Śląskiego (4 II 1921 – 2 VII 1921 pod Ujazdem, Sławęcinem, Zalesiem, Górą św. Anny). Odznaczony Krzyżem z Orłem 1920, Medal za Wojnę 1914–1918, Krzyżem 2 Bat. Art. Wojsk Powstańczych, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem Niepodległości, Śląskim Krzyżem Powstańczym, Gwiazdą Górno-śląską, Medalem 10-lecia Niepodległości Polski 1918–1928, Krzyżem Partyzanckim, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.
Do ZBoWiD-u wstąpił 20 X 1958.

Paweł Kąsek

ur. 22 III 1899 w Rowniu, pow. rybnicki,
zmarł 1970 w Rybniku.

Uczestnik trzech powstań śląskich oraz kampanii wrześniowej. W latach 1942–1945 partyzant AK w oddziale „Lamparta” na terenach powiatów Nowy Targ i Myślenice. Po wojnie pracował jako portier

Michał Łukasik

ur. 11 IX 1901 w Krakowie,
zmarł XI 1980 w Zakopanem.

Mechanik samochodowy, podporucznik, bezpartyjny. Uczestnik III Powstania Śląskiego, Kampanii Wrześniowej 1939. Odznaczony Śląskim Krzyżem na Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem za wojnę 1918–1921, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Pamiątkowym 50. Rocznicy Powstania Śląskiego.
Do ZBoWiD-u wstąpił 15 VI 1963.

Józef Pawlica

ur. 17 XII 1896 w Zakopanem,
zmarł 19 I 1971 w Zakopanem.

W latach 1918–1919 jako ochotnik brał udział w oswo-bodzeniu Orawy i w walkach o Śląsk Cieszyński oraz w akcji plebiscytowej na Górnym Śląsku w 1921. W czasie pierwszych miesięcy okupacji był komendantem Miejskiej Straży Pożarnej i Porządkowej w Zakopanem. W grudniu 1939 został aresztowany przez gestapo i uwięziony na 3 miesiące. Po wypuszczeniu z aresztu wyjechał do Krakowa, gdzie ukrywał się do końca okupacji. Odznaczony Krzyżem Walecznych oraz Śląskim Krzyżem Waleczności i Zasługi (dwukrotnie). Pracował jako kasjer PKS w Zakopanem, bezpartyjny.
Do ZBoWiD-u wstąpił 8 VI 1958.

Kazimierz Kwiatkowski

ur. 18 VI 1884 w Borysowie-Bóbrce,
zmarł w lutym 1960 w Zakopanem.

Uczestnik powstań śląskich, żołnierz kampanii wrześniowej i jeniec hitlerowskich oflagów – kapitan WP. Urzędnik administracji Sanatorium im. Tytusa Chałubińskiego w Zakopanem; bezpartyjny. Odznaczony Śląskim Krzyżem Powstańczym w 1949 r.
Do ZBoWiD-u należał od 1957.

Władysław Cielecki

w dziecięcym Ośrodku Sanatoryjno-Prewentoryjnym w Zakopanem. Odznaczony Krzyżem Wirtuti Militari, Krzyżem Powstańców Śląskich, Gwiazdą Śląska, Krzyżem Niepodległości i brązowym Krzyżem Zasługi.

Do ZBoWiD-u należał od 1959.

Józef Krokowski

ur. 6 VIII 1889 w Rajsku,
zmarł 9 V 1961 w Zakopanem.

Uczestnik powstania śląskiego w 1921 r., żołnierz kampanii wrześniowej i jeniec hitlerowskiego Oflagu VI-E, skąd wrócił do kraju w sierpniu 1945 r. Pracownik umysłowy Spółdzielni „Pralnia” w Zakopanem.
Do ZBoWiD-u wstąpił w 1958.

Adam Rychlik

ur. 14 XII 1904 w Krakowie,
zmarł 14 XII 1977 w Zakopanem.

Kierowca. Powstaniec śląski, uczestnik III Powstania Śląskiego w 1921 jako strzelec przy karabinie maszynowym, podporucznik. Odznaczony Śląskim Krzyżem Powstańczym oraz Krzyżem Kawalerskim OOP.

Do ZBoWiD-u wstąpił 1 XII 1965.

Ludwik Troszok

ur. 15 VIII 1896 Dolna Leszna pow. Cieszyn,
zmarł v 1986 w Zakopanem.

Podporucznik, powstaniec śląski, mechanik-elektryk, emeryt, bezpartyjny. Odznaczony Śląskim Krzyżem Powstańczym, srebrnym Krzyżem Zasługi. Do ZBoWiD-u wstąpił 1 IV 1969.

Kazimierz Trząski

ur. 6 II 1902 w Czeladzi,
zmarł 24 VII 1965 w Zakopanem.

Uczestnik powstań śląskich. Aresztowany w 1941 przez gestapo jako podejrzany politycznie, więziony w zakopiańskim „Palace”. Z zawodu rzeźnik, bezpartyjny. Odznaczony Krzyżem Zasługi Bojowników Śląska.

Do ZBoWiD-u wstąpił w 1957.

Kazimierz Zwierzyński

ur. 1899 w Żmigrodzie,
zmarł 22 VI 1970 w Zakopanem.

Były członek POW i uczestnik III powstania śląskiego w 1921. Podczas II wojny światowej walczył w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie.

Po powrocie do kraju pracował w Prezydium MRN w Zakopanem, w ostatnich latach jako emeryt i inwalida wojenny II grupy.

Był założycielem i prezesem Związku Powstańców

Śląskich, bezpartyjny. Odznaczony Śląskim Krzyżem Powstańczym w 1949.

Do ZBoWiD-u wstąpił 7 v 1969.

Ponadto Władysław Cielecki podaje następujące osoby jako ochotników z Zakopanego:

Kan. Jan Bajer

Kan. Józef Berestko

Kan. Edward Białecki

Kan. Stanisław Chramiec

Kan. Stanisław Ciemnowski

Kan. Andrzej Czarniak

Kan. Wiktor Czarnocki

Kan. Mieczysław Czyżewski

Kan. Stanisław Figus

Kan. Józef Fischer

Kan. Józef Hauslinger

Kan. Jarosław Janowski

Kan. Emil Kissela

Kan. Rudolf Kocjan

Kan. Jan Kreuz

Kan. Antonii Kwaśniewski

Kan. Jerzy Maciejewski

Kan. Stefan Makowski

Kan. Franciszek Mayerhofer

Kan. Eugeniusz Nierychlewski

Kan. Janusz Okołowicz

Kan. Stanisław Papier

Kan. Stanisław Rybak

Kan. Stanisław Sikorski

Kan. Jan Turek

Kan. Roman Walczak

Kan. Andrzej Gąsienica-Wawrytko

Kan. Wojciech Gąsienica-Wawrytko

Kan. Wojciech Zalewski

Kan. Jan Żegleń

Powstańcy Śląscy z Zakopanego:
Józef Bochenek, Władysław Cielecki i Alfons Lorek